

Budapest Főváros Levéltára
Közművelődési Stratégiai Terve
2025–2028

Készítette:

dr. Fehér Csaba

főosztályvezető

dr. Ternovác Bálint főlevéltáros

Fazekasné dr. Toma Katalin

főosztályvezető-helyettes

dr. Garami Erika főlevéltáros

Jóváhagyta:

dr. Kenyeres István

főigazgató

2025

Tartalom

- I. Bevezető
- II. Átfogó célok
- III. Helyzetelemzés, helyzetmeghatározás
- IV. Stratégiai irányok és eszközök
 - 1. Képzések
 - 2. Kiadványok
 - 3. Online felületek (honlapok, social media felületek podcastek, hírek, videók, folyóiratcikkek)
 - 4. Rendezvények (kiállítások, fesztiválok, országos programok, konferenciák)
 - 5. Kommunikációs stratégia (külön dokumentumban került kiadásra)
 - 6. Levéltár-pedagógiai stratégia (külön dokumentum került kiadásra)
- V. Szervezés, munkaerő
- VI. Kapcsolatok
- VII. Hosszú távú tervek

I. Bevezető

Budapest Főváros Levéltára jövőképében megfogalmazza, hogy modern, nyitott, szolgáltató levéltár kíván lenni, valamint elkötelezett a Kárpát-medencei városi levéltárak iránt. Feladatait a legmagasabb színvonalon kívánja ellátni, melynek érdekében aktívan részt vesz hazai és nemzetközi együttműködésekben, így elősegítve saját és a magyar levéltárügy fejlődését.

Küldetésnyilatkozatában számba veszi az intézmény tevékenységi körét: emlékezetintézményként feladata a Budapest területén keletkezett, illetékességébe tartozó maradandó értékű köziratok, valamint a főváros története szempontjából értékes magániratok (családi, személyi hagyatékok, testületi, vállalati iratok) papír és elektronikus alapon történő szakszerű gyűjtése, információhordozótól független hosszú távú megőrzése, tudományos szintű feldolgozása, hozzáférhetővé tétele és széles körben történő terjesztése. Független kutatóhelyként várostörténeti és más, levéltári forrásokon alapuló kutatásokat folytat és annak eredményeit széles körben publikálja. A szolgáltató levéltár feladatkörében nyitott intézményként ügyfél- és kutatóbarát szolgáltatásokat nyújt, programjaival, rendezvényeivel, levéltár-pedagógiai foglalkozásaival, oktatási és továbbképzési tevékenységével elősegíti a levéltári anyag jobb megismerését, társadalmi felelősségvállalás jegyében törekszik a helyi közösség tudását és levéltárhasználói ismereteit bővíteni.

Ezek az alapvetések, nyilatkozatok megfogalmazzák az átfogó célokat, amelyek kijelölik levéltárunk közművelődési munkájának nyomvonalait is.

II. Átfogó célok

A közművelődési stratégia alapgondolata a modern, nyitott, szolgáltató levéltár eszméje. Olyan levéltárat szeretnénk üzemeltetni, amely mintegy beépülve a város szövetébe, jelen van és hatékony szerepet vállal a főváros lakosainak és a főváros történelme iránt érdeklődők mindennapi életében. Elsősorban a főváros közösségét, illetve hivatalait kívánja kiszolgálni nemcsak a törvény által

megjelölt adatszolgáltatási, illetve kutatási tevékenységek biztosításán keresztül, hanem a kultúra, a tudomány, a művelődés, az oktatás területén is. Másodsorban a Kárpát-medencei magyarság szakmai, kulturális és közösségi kapcsolatainak erősítését is zászlajára tűzte, mindamelllett, hogy modernségét megőrizve, a szakmai előrehaladás és színvonal biztosítása érdekében hazai és nemzetközi projekteken vesz részt. Fontos az illetékességébe, illetve gyűjtőkörébe tartozó iratanyag teljeskörűségére törekvés, melynek során nemcsak köziratokat, hanem magániratokat is gyűjt, a papír mellett, már elektronikus formában is, amelyeket a törvényadta kereteken belül hozzáférhetővé tesz. Ugyanakkor független kutatóhely és várostörténeti műhely, amely független Tudományos Tanáccsal és több tucat tudományos munkatárssal rendelkezik. A közművelődési stratégia legfontosabb feladata, hogy a megfogalmazott célokat a legszélesebb körben sikeresen terjessze és ismertesse meg az ügyfelekkel, kutatókkal, érdeklődőkkel, partnerekkel.

III. Helyzetelemzés, helyzetmeghatározás

SWOT analízis (kockázatelemzés)

Erősségek: munkatársi önkéntesség, összeszokott csapatok, képzett szakemberek, nagyfokú kreativitás, vezetőség támogatása (munkaidő kedvezmény, pénzügyi források előteremtése), továbbképzési lehetőségek	Gyengeségek: leterhelt munkatársak; megvalósítás időhiány miatt megghiúsul, gyenge külső beágyazottság miatt nagyközönség elérése nehéz;
Lehetőségek: online tér lehetőségeinek kihasználása, social media használata, szakértők bevonása; nemzetközi kapcsolatok kiszélesítése; külföldi pozitív példák integrálása	Veszélyek: pénzügyi és pályázati kitettség – EU-s források és a hazai pályázati lehetőségek szűkülése, egészségügyi járványok következményei; költségvetési megszorítások;

Külső online tér adta lehetőségek

Budapest Főváros Levéltára rendszeresen képviselteti magát hazai és nemzetközi tudományos konferenciákon (ICARUS, hazai és külföldi levéltáros vándorgyűlések), országos kulturális rendezvényeken (Múzeumok Majálisa, Múzeumok Éjszakája, Kutatók Éjszakája, Művészetek Völgye, Levéltári Piknik stb.), ahol az intézményt képviselő kollégák nagy megbecsültségnek örvendenek, másrészt Budapest Főváros Levéltára felér a nemzetközi szakma által támasztott magas követelményekhez és meg tud felelni a társadalmi elvárásoknak. A tapasztalatok alapján a BFL-nek helye van a legnevesebb európai iratörző intézmények körében, és törekszünk arra, hogy be tudjuk tölteni azt a szerepet, amelyet a társadalom tőlünk, mint a nemzeti múlt hiteles forrásait őrző intézménytől elvár.

A BFL a fővárosi kulturális intézmények sorában egyértelműen kivívta helyét, és nemcsak a fenntartó és kulturális osztályai ismerik, hanem a budapesti lakosok is egyre nagyobb számban fordulnak hozzánk, nem is szólva a nagyszámú megkeresésről az ország minden pontjáról és külföldről! A néhány évvel ezelőtt megálmodott „brand” koncepció, ha lassan is, de működésbe lépett. A feladat adott, egyre intenzívebb munkával, a stratégiában meghatározott eszközök segítségével, szükség és lehetőség esetén a humán erőforrás, illetve anyagi erőforrások igénybevételével még inkább hangsúlyozni szerepünket, kiemelni jelentőségünket és megkerülhetetlenné, akár nélkülözhetetlenné válni.

A közösségi média felületein szeretnénk erősíteni a jelenlétünket (jelenleg a podcast az új irány). A levéltár-pedagógia területén új programok, foglalkozások kidolgozását tűztük ki célul, emellett gondolkodunk egy, szabadulószoba kialakításán is. A Nyitott levéltárak elvén haladva tervezzük a levéltári oktatás kiterjesztését, szakmai kapcsolatok elmélyítését és kiszélesítését, a kutatók és ügyfelek hatékonyabb kiszolgálatát (a GDPR előírásait betartva), az adatbázisok bővítését, új és innovatív alkalmazások kifejlesztését (Budapest Időgép). A Budapest Iskola és a Lukács emlékhely további lehetőségeket kínál.

IV.1. Képzések

A képzések természete kettős: egyrészt levéltári munkatársaink képzését, felkészítését jelenti akár belső, akár külső tanfolyamon keresztül, másrészt más levéltárak munkatársainak indítunk különböző képzéseket, illetve laikus érdeklődők számára is szervezünk oktatást.

Akkreditált képzési központ vagyunk, amelynek keretében a közművelődés, tájékoztatás, levéltár-pedagógia, informatika, állományvédelem témakörében hirdetünk évente tanfolyamokat. Kurzusainkon 40–50 kolléga továbbképzését biztosítjuk. Minden évben indítunk médiamenedzser képzést is, amelynek célja, hogy kollégáink megállják a helyüket a social media világában. A határon túli és egyházi levéltáros kollégák mesterkurzusa immár 12 évre tekinthet vissza. Célunk, hogy a kisebb iratőrzők munkatársaival, valamint a külföldön élő magyar levéltárosokkal megismertessük a magyarországi gyakorlati, elméleti és szakmai hátteret, valamint fórumot biztosítsunk számukra a kapcsolatépítésre.

Fontosnak tartjuk és arra törekszünk, hogy mind a külső és mind a belső továbbképzést rendszeressé tegyük. A külső továbbképzések esetében azt szeretnénk elérni, hogy a BFL második legnagyobb közlevéltárként egy állandó és minőségi továbbképző központtá váljon a kisebb iratőrző intézmények, illetve a fiatal kollégák számára. A belső továbbképzéseinket illetően prioritást élvez az informatika, hogy kollégáink követni tudják e terület gyors fejlődését.

Az egyetemi oktatásban is részt veszünk. Az ELTE Segédtudományi Tanszékén a levéltáros hallgatók képzésében nagy részt vállalunk, ezzel is biztosítva intézményünk számára a szakember-utánpótlást. Többet oktatnak a BME Építészettörténeti Tanszékén és az Óbudai Egyetem Ybl Miklós Építéstudományi Karán is. Számos levéltáros hallgató nálunk végzi kötelező levéltári gyakorlatát, akik nemcsak belföldi (ELTE, Károli), hanem külföldi egyetemekről (pl. Babes-Bolyai Tudományegyetem) érkeznek. **Ezt a gyakorlatot továbbra is szeretnénk folytatni.**

IV.2. Kiadványok

Budapest Főváros Levéltára könyvkiadói tevékenységet is folytat, melynek keretében évente 4–5 önálló, vagy más intézménnyel közös kiadású kötettel jelentkezünk. A kiadói tevékenység, illetve a

kiadványok terjesztése továbbra is kiemelt közművelődési feladatunk. Kiadványaink terjesztését részben könyvterjesztőkkel kötött bizományosi szerződés keretében végezzük, valamint könyveink az épületünkben is megvásárolhatók. Országos rendezvényeken, az Ünnepi Könyvhéten és a Nemzetközi Könyvfesztiválon nagy sikerrel tudjuk terjeszteni a köteteket. A könyvek túlnyomó része szorosan vett tudományos szakmai kiadvány, a várostörténetre, elsősorban a főváros történetére fókuszál.

A könyvkiadás terén elsődleges célunk az Urbs várostörténeti évkönyv folyamatos megjelentetése, melynek anyagát a kétévenként megrendezendő várostörténeti konferencia és a köztes tudományos tanácskozás adja. Törekszünk fokozatot nyert kollégáink doktori disszertációjának megjelentetésére, gyakran más kutatóintézetekkel (pl. ELTE–HTK Történettudományi Intézet), illetve egyetemekkel (pl. ELTE) közösen adjuk ki őket. Jelenlegi legnagyobb vállalkozásunk a Budapest története munkacímű, háromkötetesre tervezett monográfia. Az évente megújuló időszak kiállításainkhoz gazdagon illusztrált kiadványokat jelentetünk meg, ezt a gyakorlatot a jövőben is folytatni szeretnénk.

Külön sorozat indult a Budapesti Iskolához köthető filozófiai tárgyú kéziratok, interjúk megjelentetésével. A sorozatot folytatni szeretnénk, de ez erősen függ a főváros pénzügyi támogatásától.

IV.3. Online felületek

A BFL nagy hangsúlyt fektet a modern eszközök és lehetőségek alkalmazására és beépítésére a mindennapi munkába. Ilyen lehetőség az elektronikus felületek használata, illetve azok minél sokrétűbb kiaknázása. A BFL a honlap mellett egyre nagyobb figyelmet fordít a közösségi médiában való megjelenésre. A BFL honlap mellett BFL FB oldalán a folyamatos hírek mellett a 2022-ben indult Levéltári egypercesek sorozata is folytatódik.

A jelenlegi honlapot (bparchiv.hu) a közelmúltban új alapokra helyeztük, működését és használatát modernizáltuk, a közvetítendő tartalmakat átstrukturáltuk, érthetőbbé tettük. A honlapon a hivatalos és kötelező elemek mellett megjelenítünk minden olyan információt is, amely kimeríti a közművelődési tevékenységünk teljes palettáját. Az aktuális rendezvények, kiállítások, konferenciák beharangozásán, tudósításán túl tudományos és ismeretterjesztő cikkek (Levéltári egypercesek, Budapesti Levéltári Mozaikok) is platformot kapnak. Az ismeretterjesztő Levéltári egyperces sorozatunk maximum 2100 leütés hosszúságú, képekkel illusztrált írások. 2022 márciusában indult eredetileg a levéltár Facebook és Instagram oldalán jelentek meg, mára az egész sorozat elérhető honlapunkon is. A sorozat célja, hogy tudományos igénnyel készült ismeretterjesztő írásaink Budapesthez, sőt lehetőleg a BFL-hez kapcsolódjanak, és azokat közérthető, esetenként akár szórakoztató módon adjuk közre. Népszerűsége töretlen, az adott évfordulás „hírek” nagy érdeklődésre tartanak számot. A megjelent írások száma meghaladta a 150-et. Növelhetnénk a megjelenések gyakoriságát, viszont azt meggondoltan kell tennünk, mert a gyakori nagy mennyiségű hír könnyen kioltja egymás hatását.

Új és hasznos platformnak bizonyult a 2021-ben bejegyzett, ISSN számmal rendelkező online sorozat, a Budapesti Levéltári Mozaikok is. Tudományos sorozatunk a főváros történetének ismeretlen foltjait tárja fel, világítja meg, túlnyomórészt levéltárunk iratanyagának segítségével. A szerkesztőséget és a szerzőket a levéltár munkatársai alkotják. A sorozat 2019 végén indult, évente 15–30 tanulmány jelenik meg. Minden cikk megjelenéséről a honlapon, Facebook és Instagram oldalunkon rövid hírt jelentetünk meg.

A BFL Instagram oldalát is folyamatosan használjuk, tartalma jellemzően azonos a Facebook oldalunkon megjelent posztokkal, illetve az Instagram oldal követelményeihez mérten azok rövidített változatai. Követőink száma mindkét platformon folyamatosan növekszik, arányuk továbbra is

változatlan: a Facebook oldalunkat több mint háromszor annyian nézik, mint Instagram oldalunkat, és átfedés is van: több követő mindkét oldalt nézi, olvassa.

2024-ben hoztuk létre Budapest Főváros Levéltára podcast csatornáját, amelynek jelenleg két sorozata fut. A csatorna a BFL+ sorozattal indult: ez az azonos nevű, több éves múltta visszatekintő, havonta két kolléga prezentációjával jelentkező előadássorozatunkhoz kapcsolódik, az előadókkal kutatási eredményeik kapcsán készült beszélgetéseket töltjük fel Spotify csatornánkra, ahonnan RSS feeden keresztül kerül fel a YouTube és a PodcastAddict felületeinkre is. Második, 2025 tavaszán indult sorozatunk Budapesti romák története címmel indult, és a BFL, valamint a főváros által meghirdetett budapesti roma-történeti kutatói ösztöndíjhoz kapcsolódik, az ösztöndíjasok kutatásait mutatja be. E két sorozatot tovább szeretnénk folytatni, a felvett és publikált beszélgetések jól tükrözik az intézményünkben folyó tudományos munkát, a különböző platformokon megfigyelhető hallgatói statisztikák pedig pozitív visszajelzésként mutatják, hogy érdemes folytatni a csatorna munkáját.

Az elmúlt években több imázsfilmeket készítettünk, amelyek továbbra is felhasználhatók. Ezek egy része a YouTube csatornánkon, illetve Facebook oldalunkon érhető el. Önerőből is forgattunk hasonló jellegű kisfilmeket, illetve korábbi eseményeink felvételeit megvágva promóciós videókat is gyártunk. Terveink között szerepelt a folyamatos kisfilmgyártás beindítása, amely minden eseményünkről könnyen emészthető tájékoztatást adhatna, de ez nagy időráfordítással és humánerőforrás-igénnyel jár. Egyelőre válogatnunk kell, jelenleg egyes kiemelkedő esemény kapcsán tudunk anyagot készíteni.

Nagyon fontos szerepe van a BFL Facebook-oldalának, amelynek működésében, tartalmában jelentős javulás, tartalmi bővülés volt tapasztalható az elmúlt években, amely a követők számának jelentős növekedését vonta maga után. Tudjuk, hogy a magyar sajtó 60–80 százalékban ma már a Facebook-, a YouTube-, az Instagramcsatornákról szerzi be információit, ezért a BFL-nek érdemes és ki is kell használnia ezeket a kommunikációs platformokat. Célunk, hogy az oldal számára olyan közönséget – és közösséget – alakítsunk ki, akik folyamatosan érdeklődnek és ellátogatnak a felületre.

Számos, eddig kiaknázatlan lehetőséget rejtenek magukban a 2014–2018 között EU-támogatással megvalósult co:op projekt keretében alapított topotékák, amelyek projekt utáni menedzselése a mi feladatunk. A topotékák olyan felületek, amelyek lehetővé teszik egy-egy közösség magániratainak, emlékeinek – elsősorban fotóknak – a közzétételét. A BFL 14 hazai topotéka létrehozásában működött közre, ezek közül a városligetit mi gondozzuk, de a többi hazai topotéka működtetőivel is kapcsolatban állunk. A sikeres menedzseléshez, pénzügyi források előteremtése szükséges, továbbá olyan személyek felkutatása, akik a helyi közösségekben önkéntesként kezelnék a topotékákat. Amennyiben sikerül ilyen önkéntesek megnyerése, új lendületet tudna venni a topotéka a BFL koordinálása mellett.

Levéltárunk rendelkezik TikTok fiókkal is, amelynek fenntartása viszont más social media-felületekhez képest sokkal nagyobb figyelmet és energiát igényel. Terveink között szerepel egyre több rövid videó, felvétel készítése, ami nagy reklámértékkel bír, különösen a fiatalabb korosztályok körében. Ezen, maximum 1 perces videókban –humorral fűszerezve – bemutatnánk levéltári munkánkat, kiadványainkat, rendezvényeinket. Amennyiben hetente 3–4 ilyen videót tudnánk publikálni, úgy egy újabb csatornán tudnánk kapcsolatot létesíteni a potenciális érdeklődőkkel, középiskolásokkal, egyetemi hallgatókkal. A TikTok-ra készült videókat Facebook és Instagram felületeinkre is fel tudnánk tölteni.

A BFL jelenléte biztosított továbbá az archivportal.hu oldalon, illetve annak FB oldalán is. Kezelői, de nem tartalomszolgáltatói vagyunk a „Háborúban megerőszkolt nők emlékezete” című honlapnak (<https://www.elhallgatva.hu/>) és a hozzá tartozó Facebook oldalnak.

A honlapokat és a kapcsolódó social media felületeket egy médiacsoport kezeli, a tagok folyamatos képzését meg kell oldani.

IV.4. Rendezvények (kiállítások, fesztiválok, országos programok, konferenciák)

Rendezvényeink száma igen magas, éves szinten megközelíti az 50-et. Ebben a számban nemcsak kiállításaink, konferenciáink és országos programokon (Kutatók éjszakája, Múzeumok Majálisa, Múzeumok éjszakája, Művészetek Völgye, Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál, Ünnepi Könyvhét, Idegenvezetők Világnapja és újabban a Turizmus Világnapja) való részvételünk szerepel, hanem eladássorozataink, mint a BFL+, vagy a Budapesti Iskolához köthető események. Többségük házon belül zajlik, de számos esetben kitelepülünk. Ezek között volt egyszeri alkalom (pl. Lánchíd piknik), de több esetben évről évre részt veszünk pl. a Múzeumok Majálisán, az ELTE Könyvtári napján, illetve eddig kétszer utaztunk el a Művészetek Völgyébe.). **Elmondható, hogy több mint félszáz rendezvényt tudunk az év során megrendezni.**

Évente rendezünk egy időszak (egy éves), évfordulós kiállítást az Aulában és az I. emeleti kiállítóteremben. Kiállításainkon a tárlatvezetések jellemzően a kurátorok tartják. A kiállításokat ún. infopulton is publikáljuk, valamint a kiosk alkalmazásban a kiállítás tartalma annak lezárulta után is elérhető honlapunkról.

A kiállítások tematikája illeszkedik a Magyar Levéltárosok Egyesülete által meghirdetett központi témákhoz. 2025-ben a Budapest 75 című kiállítással készültünk, 2026-ban a fővárosi turizmussal foglalkozunk, illetve 1956-os forradalom évfordulójára emlékezünk. 2027-ben Medgyaszay István építész levéltárunkban őrzött gazdag iratanyagát mutatnánk be, illetve a fővárosi nemzetiségek története is szóba került. 2028 folyamán Buda és Pest 1703. évi privilégiumlevelének (Diploma Leopoldinum) évfordulóját ünnepelnénk.

Régóta terveink között szerepelt egy állandó kiállítás létrehozása, amelyet végre sikerült megvalósítanunk: 2025. novemberben fog megnyílni *A pergamentől a felhőig* címmel a földszinti kiállítótermünkben egy levéltártörténeti kiállítás. Az épülettörténetre vonatkozó anyag már 2024 decembere óta látogatható. Az állandó kiállítást egészíti ki a 2025 őszén nyíló kamarakiállítás a Levéltári Piknikek plakátjaiból a II. emeleti galérián.

Épületünk befogadó térként is funkcionál. A II. emeleti galéria az elmúlt években több ízben adott helyet az Evangélikus Országos Levéltár különböző témájú roll-up kiállításainak. Ugyanitt állította ki a Magyar Országos Közjegyzői Kamara is roll-upjait. Az I. emeleti galérián és a földszint egy részén volt kiállítva *Az eklektikától a brutalizmusig* című építészettörténeti kiállítás. Ezen kiállítások befogadására alkalmas tereket a jövőben is szeretnénk kihasználni. Mind az országos, mind a saját rendezésű eseményeken, levéltári sétákon, képzéseken résztvevők megtekinthetik ezeket a vendégkiállításokat.

A korábban készült kiállításaink jelentőségét mutatja, hogy életciklusuk nem szakad meg. Több kiállításunk vándorolt a fővárosban, illetve több külföldre is eljutott. Az ELTE Eötvös Collegiumban volt látható a Szentpétervári hidak táblókiállítás. A sör- majd bortörténeti tárlathoz rendezvény is társult, ugyanígy szintén a sörtörténeti táblókiállítás köré programok sorát szervezte a Budapesti Gazdasági Egyetem, amelyek után hónapokig volt megtekinthető a roll-up tárlat. A zuglói helytörténeti gyűjtemény pedig a Lipták-villában adott helyet a *Liget egykor* kiállítás táblóinak. A Magyar Építészeti Múzeum és Dokumentációs Központtal közösen megrendezett, Czigler Győző munkásságát bemutató kiállításunk járt Bécsben, a Pazmaneum épületében, Győrött, és a jövőre vonatkozóan is vannak terveink. Kós Károly munkásságát bemutató innovatív kiállításunk megjárta Törökországot, illetve Erdély több helyszínét. A Kasztner-vonat történetét feldolgozó tárlat (amely a zürichi Jelenkortörténeti Levéltárral együttműködve készült) pedig hosszabb időre Berettyóújfaluba költözött. Jelenleg tárgyalások folynak a Török Nagykövetséggel 2024-ben közösen rendezett

időszaki tárlatunk újbóli bemutatásáról.

Ezt a gyakorlatot továbbra is fent szeretnénk tartani. Elsősorban partnerintézményeink, oktatási intézmények, helytörténeti gyűjtemények érdeklődésére számítunk a fővároson kívül az egész ország, témától függően pedig a Kárpát-medencei intézményekben.

Az események körébe soroljuk a könyvbemutatókat, kiállításokat, évfordulós megjelenéseket, konferenciákat, az előre látható iratbeszállításokat és ehhez kapcsolódó híreket, írásokat is, amelyeket a rendezvény- és kommunikációs tervben sorolunk fel. Az évek óta rendszeresen részt veszünk országos rendezvényeken, mint a Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválon, illetve az Ünnepi Könyvhéten vagy a Múzeumok Majálisán, illetve a Múzeumok Éjszakáján és a Kutatók Éjszakáján való megjelenésre mindig számítunk, **ezek a rendezvények illeszkednek levéltárunk profiljába. A Kulturális Örökség Napjain nem veszünk részt, mert ezt a rendezvényt általában egy-két héttel a Kutatók Éjszakája előtt hirdetik meg; ez utóbbira nagyforgalmú kutatóhelyként jelentkezünk, az Örökség Napjaira már nem marad elegendő humán erőforrásunk.**

A jövőre megtartandó IX. Levéltári Piknik elé optimistán tekintünk. Az elmúlt években újabb lehetőségek nyíltak számunkra az Idegenvezetők Világnapja és a Turizmus Világnapja alkalmából. 2025-ben először csatlakoztunk egy művészettörténeti eseménysorozathoz, a LátKéphez is, a jövőben is szeretnénk részt venni az eseményen, ezzel is népszerűsítve az őrzésünkben található, építészettörténeti szempontból kiemelkedő értékű tervanyagot.

Kiemelkedő tudományos rendezvényünk a városegyesítés évfordulójához kötött Levéltári Nap, amelynek állandó eleme a Magyar Várostörténeti Konferencia. A novemberi levéltári naphoz kapcsolódó rendezvény minden második évben kétnapos, minden köztes évben egynapos. A nagy várostörténeti konferencia 2005-ben indult, célja egy várostörténettel foglalkozó műhely létrehozása volt. Az elmúlt 20 évben komoly tekintélyre tett szert a tudományos közéletben. Az előre meghirdetett témakörben tartandó előadásokra jelentkezni lehet, az előadások befogadásáról URBS szerkesztőbizottsága dönt. Már évek óta az előadók kisebb százaléka BFL-es kolléga. Az elhangzott előadások publikálására az Urbs várostörténeti évkönyvben van lehetőség.

Új kezdeményezés a 2025 tavaszán első alkalommal megrendezett Fiatal várostörténészek konferenciája az ELTE BTK Történelemtudományi Doktori Iskolával közösen és a Bárczy István Alapítvány támogatásával. A kezdet nagyon sikeres volt, kétnapos konferenciába fértek bele az előadások, amelyek közül a legjobbak számára megjelenést biztosítunk az Urbs várostörténeti évkönyvben. Reményeink szerint a jövőben is lehetőségünk lesz folytatni a rendezvényt.

Ezen kívül több kisebb konferenciát rendezünk önállóan és társszervezésben is, ezek a tudományos tanácskozások többségükben nem alkotnak sorozatot. Témáik széles kört ölelnek fel. Így például volt közjegyzői, statisztikatörténeti tematikájú konferencia. Jelenleg egyik kiemelt programunk a Budapest Főváros Önkormányzata által 2023-ban meghirdetett ösztöndíjprogram, amelynek célja, hogy a kutatók figyelmét a budapesti romák eddig alig ismert múltjára irányítsa, elősegítse a témára vonatkozó források feltárását és feldolgozását, támogassa a feltárt forrásokra épülő kiemelkedő minőségű tudományos munkák elkészítését. Budapest Főváros Levéltára kiemelt szerepet tölt be a projektben.

Főbb tudományos rendezvényeink közé sorolható BFL+ előadás-sorozatunk, amely minden hónap első keddjén jelentkezik. Két kolléga 30–30 percben tart előadást, zömmel kutatási témájáról. Az előadások kérdések, majd kötetlen beszélgetés követi.

Intézményi podcast csatornánk adásai egyrészt ezekre a tudományos előadásokra alapoznak, mint BFL+ podcast-sorozat, másrészt az intézményünk által támogatott tudományos projektek, mint a Roma ösztöndíj program, vagy a Budapest monográfia szolgáltatnak témát hozzá.

Sajátos módját képezik a kapcsolatteremtésnek, tevékenységünk megismertetésének a levéltári séták (backstage tour). A 90 perces vezetett séta során a csoportok bejárnak a nyilvánosan elérhető tereken kívül néhány raktárat és állományvédelmi műhelyt (restaurátor-, digitalizáló-, könyvkötő-, fotóműhely). A sétákat nyíltnapjainkon mindig meghirdetjük, év közben pedig előzetes bejelentkezés

alapján indítunk csoportokat. Igény esetén egy-egy tematika köré csoportosítva, illetve idegen nyelven is vezetünk csoportokat.

Online megjelenéseinkről, rendezvényeinkről és levéltári sétáinkról statisztikát vezetünk, amely az éves munkaterv készítésekor jó szolgálatot tesz. Rendezvényeink dokumentációjáról megadott szempontok szerint másolatokat készítünk.

IV.5. Kommunikációs stratégia (külön dokumentumban került kiadásra)

A kommunikációs stratégia évente kerül kidolgozásra, mindig újabb és változó elemeket tartalmazva. A fő törekvése lényegében változatlan, miszerint szakmailag megbízható, nyitott, a közösséget szolgáló, a kutatás szabadsága mellett elkötelezett, fővárosi, ugyanakkor országos és nemzetközi téren is ismert és elismert, kiemelkedő eredményeket felmutató kutatási központ szeretnénk lenni, illetve maradni. Egyszóval brandet építünk, amelynek neve Budapest Főváros Levéltára, a BFL.

IV.6. Levéltár-pedagógiai stratégia (külön dokumentumban került kiadásra)

A levéltár-pedagógiai stratégia célja, mint speciális tudás- és információtárnak részt venni az alap- és középfokú oktatásban. Számos érdekes és értékes programot nyújtani az általános és középiskolás korú diákoknak. A jelenlegi kilenc kidolgozott foglalkozás segítséget ad ahhoz, hogy a diákok ne csak megtanulják az iskolai ismeretanyagot, de be is fogadják azt, így a programokon részt vevő fiatalok nagyobb eséllyel igazodnak majd el a világ dolgaiban is, és jobban megtalálják helyüket a családban, közösségekben és a társadalomban is. A tanulásban és az oktatásban fontos szerepet tölt be a szemléltetés: a „kézzel fogható tananyag” – tárgyi emlékek, források megismerése, ezért a levéltárakban őrzött eredeti iratokkal való közvetlen találkozás élménye olyan érzelmi többletet biztosít a gyerekek számára, ami megkönnyíti a tanulást, a tananyag hosszú távú megjegyzését. Számátalan vetélkedőt szerveznek szakembereink az iskolások számára, gyakran iskolai helyszíneken is tartanak foglalkozást. Szükség, felmerülő igény esetén a meglévő modulokat, foglalkozásokat korcsoportokra tekintettel tudják alakítani, akár időskorú, nyugdíjas érdeklődők, vagy idegennyelvű látogatók számára.

V. Szervezés, munkaerő

A közművelődési tevékenységet összességében a levéltár teljes közössége, végzi, hiszen egy- a műszaki, gazdasági, állományvédelmi, iratörző, informatikai osztályok munkatársainak segítségével nélkül nem volna lehetőség magas szinten megszervezni a programokat. Ugyanakkor mégis szükséges egy állandó csapat, amely a szervezési tevékenységet végzi. Ez a team az V. főosztályon található, nagyrészt az úgynevezett PR, illetve médiacsoport tagjai, kiegészülve más osztályok munkatársaival. Ez a szakembergárda 7–8 főből áll, akik a média menedzseri, informatikai, grafikai, a kép- és hangrögzítés területén végzik munkájukat. Ezek a kollégák rendszeresen képzéseken vesznek részt, ki-ki a saját szakterületén.

A titkársági munkatársak a szervezésben levelezésben, logisztikai és kapcsolattartási feladatokban vannak segítségünkre. Az iratörzők által hozott témákkal, szakmai anyagokkal, irattani hozzáértés

nélkül nem tudnánk boldogulni. Az állományvédelmi munkatársak a szükséges installációban az iratvédelmi szempontok figyelembe vételével segítenek, míg a műszaki munkatársak a szerelés és anyagmozgatás speciális, szakmai megoldását nyújtják.

VI. Kapcsolatok

Vitathatatlan tény, hogy a kulturális kapcsolatok, mind személyes, mind intézmények tekintetében jelentősek. Célunk, hogy kapcsolatainkat a magánszemélyek – kutatók, ügyfelek, érdeklődők, iskolások, közösségi szolgáltatók – esetében is tovább erősítsük. Több esetben megnyertünk neves személyeket rendezvényeink minél sikeresebb promotálása érdekében, – pl. Zubreczki Dávid, Ónodi Eszter, Reviczky Gábor. Többször dolgozunk együtt újságírókkal és filmes szakemberekkel, akik tanácsokat adnak, hogyan népszerűsítsük rendezvényeinket. Fontosak a médiakapcsolatok, mert ezek segítségével van esélyünk bekerülni akár a fővárosi, akár az országos hírekbe, értve ezalatt a rádiót és tévét, internetes újságírást. Ezeknek a kapcsolatoknak a fenntartása, erősítése és fejlesztése létkérdés a mai információdömpingben fürdő világban. Nem mindegy, hogy milyen eléréssel rendelkező média sugározza, adja át a levéltárról szóló híreket és az sem, hogy milyen minőségben és technika alkalmazásával készült az anyag.

Jó kapcsolatokat ápolunk társintézményekkel is. Nemcsak levéltárakkal, hanem más közgyűjteményekkel – múzeumokkal, könyvtárakkal –, valamint egyetemekkel és egyéb oktatási intézményekkel, is. Számos együttműködési megállapodást kötöttünk (ezek honlapunkon elérhetők) az elmúlt évtizedben, amelyek életben tartása azonban nem könnyű feladat. Az együttműködés nemcsak határokon belül, hanem azon kívül is működik. Megemlítendő a kolozsvári Babes-Bolyai egyetemmel a felsőfokú levéltáros képzés területén 2015 óta fennálló együttműködés: nyaranta két hónapra két egyetemistát fogadunk szakmai gyakorlatra. A hazai egyetemekről – mindenekelőtt az ELTE levéltár szakjáról, a Károli Gáspár Református Egyetemről és a Pázmány Péter Katolikus Egyetemről – rendszeresen érkeznek hozzánk gyakornokok. Oktatási területen intenzívek a kapcsolatok a Műegyetemmel és az Óbudai Egyetem Ybl Miklós Építéstudományi Karával. Ez utóbbival már számos egyéb rendezvényt, programot valósítottunk meg.

A Levéltári Piknik idején is megmutatkozott, hogy a személyes kapcsolatok alapján felkelhető a média képviselőinek figyelmé egyes témák iránt. Ezt a munkát érdemes folytatni. Az elmúlt években kialakulni látszott, hogy több sajtótermék (pl. RTL Klub, Info Rádió, HVG, Magyar Katolikus Rádió) már maga keresi meg a BFL-t, miután azt tapasztalták, hogy kérdéseikre a levéltár apparátusa gyors és szakszerű válaszokat ad, hamar tudunk nyilatkozókat, szakértőket adni a témákhoz, és gördülékenyen intéződnak a forgatási lehetőségek is. Nagyon nehéz azonban előrehaladni ezen a területen a sajtó munkatársainak nagy mértékű fluktuációja miatt.

A külső kommunikáció mellett a belső kommunikáció is fontos. Csatatunk írja ki a belső üzenőfalra a hírek többségét, illetve a közelmúltban indult Viva Engage felület faliújságjára a híreket. Ezen a téren még nem aknáztunk ki minden lehetőséget. Célunk a belső kommunikáció fejlesztése, hogy kollégáink első kézből értesüljenek a levéltárban zajló eseményekről, rendezvényekről és aktív részesei legyenek ezeknek, illetve a maguk közösségeiben népszerűsítsék eseményeinket, kiadványainkat, szolgáltatásainkat, online felületeinket.

VII. Hosszú távú tervek

A közép- és hosszú távú terveink között fontos helyett kap a média csoport képzésének további folytatása és magasabb szintre emelése. Az eredményes munka következményként a munkafeladatok

is növekednek, ezért a csoport létszámát is növelni szükséges 1–2 fővel. Látjuk és tudjuk, hogy a közösségi média és a közönségkapcsolatok a jövőben is fontosak lesznek, sőt egyre fontosabbak, és levéltár fennmaradása, ismertsége és elismertsége, mint a kultúránk része a kapcsolatok erősítésével, illetve a jelenlét fokozásával biztosítható. A kommunikációs tervben is megfogalmazásra került a távlati cél, hogy megformáljuk a BFL arculatát, közvetítsük és hangsúlyozzuk a nyilvánosság felé, melynek következtében **a BFL, mint brand** egyértelmű és mással össze nem téveszthető lesz. Az online arculati elemen kívül már reprezentatív tárgyak sora is erősíti a brandépítést, a „corporate identity”-t. A cél, hogy a BFL -név elhangzásakor az emberekben pozitív és kellemes gondolatokat ébresztő, elismerésre méltó és segítőkész, támogató tudásközpont jusson eszébe, amely nemcsak a fővárosban számít, hanem szélesebb körben országos és nemzetközi viszonylatban is megállja helyét.

A BFL jelentős „kommunikációs adatvagyon” birtokosa, csaknem végtelen számú, bemutatásra érdemes iratanyaggal rendelkezik, amelynek prezentálását folyamatosan biztosítani kell. A feladatunk, hogy megfelelő módon és folyamatosan kiaknázzuk a gyűjteményben rejlő lehetőségeket munkatársaink mind szélesebb körű bevonásával!

A kommunikációs célok megvalósításában a korábbi években rendkívül sokat léptünk előre. A levéltár főigazgatója és más munkatársaink is számos nagy nézettségű országos, illetve fővárosi médiumban jelentek meg, újságokban, online portálokon, televízió- és rádiócsatornákon nyilatkoztak. Vannak olyan újságírók, sőt televíziós csatornák, amelyek már azért fordulnak hozzánk, mert tudják, hogy kérdéseikre gyors és szakszerű választ kapnak, és a Levéltár számukra, valamint olvasó- és nézőközönségük számára is nyitott. Ezt a pozíciót mindenképpen fenn kell tartanunk és lehetőségeink maximális kihasználásával növelni kell súlyunkat. Nehézséget jelent számunkra, hogy a médiában nagy a fluktuáció, ennek következtében gyakran elveszítjük kontaktjainkat. Ezért fontos, hogy a médiaszakemberek számára olyan egyedi, exkluzív kínálatot tudjunk szolgáltatni, amivel „magunkhoz kötjük” őket, és amiért fontosnak tartják, hogy új munkahelyükről is majd hozzánk forduljanak.

